

Vastaus Timo Uppalan ja usean muun (31) valtuutetun valtuustoaloitteeseen ulkoistumissopimusten palvelutason raportoimiseksi luottamushenkilöille

HA/4786/00.01.02.02/2012
KN/JTS/EL-H/AT/ET/LL

Valtuutettu Timo Uppala ja 31 muuta valtuutettua tekivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen aloitteen:

”Vantaan kaupunki käyttää yhä enemmän tilaaja-tuottaja -mallia palveluiden tuottamiseen. Etenkään luottamushenkilöillä ei ole saatavilla puolueetonta tietoa kumppaneiden tuottamien palveluiden tasosta. Palveluiden laadun arviointi perustuu usein välikäden kautta saatuun tietoon.

Tämän vuoksi esitän, että luottamushenkilöiden extranet-sivuille päivitetään ennakoon sovituin väliajoin keskeisimmistä ulkoistussopimuksista määrämuotoiset palveluraportit. Saavutettu palvelutaso raportoidaan numeerisesti sekä kuvataan myös liikennevalovärein viiden palvelun kannalta merkittävimmän laadullisen ja/tai määrällisen mittarin perusteella. Raportit tallennetaan extranet-sivuille toimialoittain.

Raportit laatii palvelun tuottaja ja raportin tietojen oikeellisuudesta vastaa nimetty kaupungin virkamies, jonka vastuulla sopimus on.”

Kaupunginvaltuusto 15.10.2012 § 7

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää se kaupunginhallitukselle vastattavaksi.

Sosiaali- ja terveystoimi ja sivistystoimi toteavat vastauksena aloitteeseen seuraavaa:

Sosiaali- ja terveystoimi

Toimialat raportoivat normaalisti osavuosikatsauksissa sekä talouden, että toiminnan toteutumisesta. Sosiaali- ja terveystoimi aloittaa valtuustoaloitteessa tarkoitetun ulkoistettujen palvelujen laadun raportoinnin extranetissa sosiaali- ja terveyslautakunnan sivulla. Raportoitavia palveluja ovat ulkoistetut, kaupunkikonsernin tiloissa toimivat Peijaksen päivystys, Hakunilan terveysasema, Koivukylän vanhustenkeskuksen tehostettu asumispalvelu ja Simonpirtin päihdekuntoutujien asumispalvelu. Kaupunkikonsernin tiloissa toimivilta tuottajilta edellytetään laajasti sopimuksen mukaisten laatutekijöiden raportointia. Nämä tuottajat vastaavat yksin määrätystä palvelukokonaisuudesta.

Raportointi päivitetään puolivuositain. Aluksi raportoidaan vuosi 2013 kokonaisuutena.

Taustaa

Sosiaali- ja terveystoimi järjestää palvelut pääosin omana tuotantona tai ostopalveluina. Toimintakokonaisuudesta, joka on siirretty kaupungin omasta toiminnasta osto-palveluksi, käytetään usein nimitystä ulkoistus. Ulkoistuksella siirretään tuotantovastuu, mutta ei järjestämisvastuuta. Yksityistämällä siirrettäisiin myös järjestämisvastuu, mistä ostopalveluissa ei ole kysymys.

Kaupungin omistamissa tiloissa toimivat seuraavat ulkoistetut toiminnot: Hakunilan terveysasema, Peijaksen päivystys, Koivukylän vanhustenkeskuksen tehostettu asumispalvelu ja Simonpirtin päihdekuntoutujien asumispalvelu.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa on yli 600 ostopalvelusopimusta täydentämässä omaa palvelutoimintaa. Sopimukset ovat pääosin puitesopimuksia, joita käytetään asiakaskohtaisesti osto-ohjeen mukaisessa järjestyksessä. Osassa palveluista ei ole välttämättä yhtään käyttöä sopimuskauden aikana, muissa on jatkuvasti käyttöä yhdestä kymmeneen asiakkaisiin.

Ostopalveluja koskevilla tarjouspyynnöissä määritellään ehdottomat kriteerit, jotka palveluntuottajan on täytettävä päästäkseen tarjousvertailuun. Nämä kriteerit ovat jo laadullisesti korkeat esimerkiksi henkilöstömäärän ja osaamisen osalta. Lisäksi asetetaan laadulliset vertailuperusteet, joiden on toteuduttava koko sopimuskauden aikana. Sosiaali- ja terveystoimen yksiköt seuraavat sopimuksen toteutumista ja arvioivat palvelun laatua systemaattisesti ja aktiivisesti kuhunkin palveluun soveltuvalla tavalla. Ostopalvelujen laadullisesta toteutumisesta ja erityisesti poikkeamista raportoidaan toimialan osavuositarkastuksissa.

Arviointikäynneillä selvitetään sekä yksikön toimintaa yleisesti että kunkin vantaalaisen palvelunkäyttäjän saamaa palvelua. Poikkeamiin vaaditaan korjaustoimenpiteet välittömästi tai kohtuullisen ajan kuluessa.

Lisäksi aluehallintovirasto valvoo yksityisiä sosiaali- ja terveystoimen palveluja. Sosiaali- ja terveystoimen laatimat valvontaraportit toimitetaan aluehallintovirastolle ja korjaustoimenpiteitä vaativissa tilanteissa tehdään yhteistyötä toiminnan saamiseksi vaadittavalle tasolle.

Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011) ja laki yksityisestä terveydenhuollosta (152/1990) edellyttävät palveluntuottajilta omavalvontasuunnitelmia. Terveystoimilaki edellyttää terveydenhuollon yksiköitä laatimaan potilasturvallisuussuunnitelmat. Omavalvontasuunnitelma ja potilasturvallisuussuunnitelma ovat julkisia asiakirjoja ja palveluntuottajan on seurattava niiden toteutumista. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on oma potilas- ja asiakasturvallisuussuunnitelma.

Terveystoimilain mukaisesti kaupungin internet-sivulla julkaistaan tiedot odotusajoista terveydenhuollon vastaanotoille neljän kuukauden välein. Vastaavasti tulevan vanhuspalvelulain mukaisesti aletaan julkaista puolivuositiedot siitä missä ajassa ikääntynyt henkilö voi saada hakemansa sosiaalipalvelut.

Sivistystoimi

Sivistystoimi aloittaa valtuustoaloitteessa tarkoitetun ulkoistettujen palvelujen laadun raportoinnin extranetissa opetuslautakunnan sivulla. Raportoitavia palveluja ovat iltapäivätoiminta ja varhaiskasvatuksen ostopalvelupäiväkodit.

Varhaiskasvatuksen tulosalueella ostopalvelupäivähoidon valvontaa tullaan arvioimaan ja kehittämään vuoden 2014 aikana. Tällöin ostopalvelu-, palvelusetelituottajien sekä yksityisen hoidon tuella toimivien palveluntuottajien valvontaa tarkastellaan kokonaisuutena. Valmistelun yhteydessä arvioidaan tiedon keräämisen ja raportoinnin tarvetta.

Taustaa

Sivistystoimi järjestää palvelut pääosin omana tuotantona tai ostopalveluina. Ostopalveluita on varhaiskasvatuksen päivähoitopalveluissa ja perusopetuksessa iltapäivätoiminnassa.

Vantaalla on 20 palveluntuottajaa, jotka järjestävät iltapäivätoimintaa. Perusopetuslain 8 a luvun (aamu- ja iltapäivätoiminta) 48 b §:n mukaan kunta voi hankkia iltapäivätoiminnan palvelut antamalla tähän tarkoitukseen avustusta palveluntuottajalle. Palveluntuottajille maksetaan avustuksia kaksi kertaa vuodessa. Suurin osa on järjestöjä ja yhdistyksiä, jotka eivät toiminnallaan tavoittele voittoa. Sivistystoimella on heidän kanssaan toistaiseksi voimassa olevat sopimukset iltapäivätoiminnan järjestämisestä. Periaatteena on kumppanuus.

Perusopetuksen tulosalueen opetustoimen suunnittelija tekee tiivistä yhteistyötä palveluntuottajien kanssa. Hän tekee myös kerhoviehailuita. Huoltajapalautteita sekä koulujen palautetta seurataan jatkuvasti. Lisäksi sekä hallinto, huoltajat että iltapäivätoiminnan ohjaajat osallistuvat opetushallituksen koordinoimiin kyselyihin, joilla iltapäivätoiminnan laatua tarkkaillaan.

Päivähoidon ostopalvelujen hankinnassa ja valvonnassa noudatetaan samoja periaatteita kuin sosiaali- ja terveystoimen palvelujen hankinnassa ja valvonnassa (ks. sosiaali- ja terveystoimi). Sivistystoimi ostaa vaihtoehtopedagogista (montessori, steiner), suomalais-venäläistä sekä ruotsinkielistä päivähoitoa

yhteensä kuudelta palveluntuottajalta. Ostopalveluna hankitussa päivähoitossa oli maaliskuussa 2013 yhteensä 261 lasta. Kaikki palveluntuottajat toimivat itse hankkimissaan toimitiloissa. Ostopalvelut on kilpailutettu siten, että uudet neljän vuoden ajan kestävät sopimukset tulivat voimaan 1.8.2012.

Kaupunginhallitus 10.2.2014 § 20

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Timo Uppalalle ja usealle muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan ja sivistystoimen toimialan valmisteleva kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 3.3.2014 § 15

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Lisäksi pöytäkirjaan merkittiin **Perussuomalaisten valtuustoryhmän** pöytäkirjalausuma, johon **Keskustan valtuustoryhmä** yhtyi:

"Sosiaali- ja terveystoimi ja sivistystoimi toteavat aloittavansa valtuustoaloitteessa tarkoitettujen ulkoistettujen palvelujen laadun raportoinnin extranetissä. Muidenkin toimialojen tulisi aloittaa samanlainen raportointi."

Muutoksenhakuohje: 4.1 Valituskielto

Lisätiedot:

talous- ja hallintojohtaja Ari Toiva, sosiaali- ja terveystoimi, puh. 09 839 24290, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
talous ja hallintojohtaja Eila Tanninen, sivistystoimi, puh 09 839 22913, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi